

[Undervisningsministeren.]

keret, at jeg ønsker intet, der kan udlægges som en Nedbrydning af det, der er af Værdi i de danske Skoler og de danske Seminarier. Men jeg vil gerne udtrykke som min Mening her, at helt uden at foretage Ændringer kan Forsøgene ikke anstilles. Det synes jeg man hellere straks maa se i Øjnene. Der er heller ingen Mening i, at vi gaar til dette, uden at vi taler rent ud om, at hvis Seminarierne gaar over til Forsøgene, maa de naturligvis inden for de givne Rammer have Lov til at foretage Ændringer. De to Ting hænger saa nøje sammen, det kan vi ikke se bort fra.

Saa er der naturligvis Spørgsmaalet, om en saadan Omlægning af Læseplanerne, som Ministeriet skal tage Stilling til, kan være af en saadan Karakter — og det hævder jeg, den kan —, at den kan skabe vigtige og frugtbare Ændringer uden at sprænge Rammerne for selve Seminarieuddannelsen. Det har aabenbart ligget Talerne stærkt paa Sinde og ført dem til meget stærkt at betone, at man ikke ønsker, at der i dette Land skal udgaa to Slags Seminarister. Paa det Punkt er det, der er fremført i Bemærkningerne, ganske tydeligt, at det skal være saadan, at der gives det samme Eksamensbevis. Men netop ud fra, at man hæfter sig saa stærkt ved, hvad Eksamen er, og hvad Eksamensbevis betyder, har man fra Ordførernes Side, i hvert Fald fra de 3 af Ordførerne, været inde paa den Tanke, at de Forsøg, der anstilledes, skulde ikke være Forsøg, der kunde paatvinges Eleverne; og følgelig, da et Seminarium i Kraft af sin Beliggenhed har et Slags lokalt Monopol, maatte man sikre, at der skulde være en Slags Forsøgsklasser inden for Seminariet, og at der derfor Aar for Aar skulde oprettes Dobbeltklasser.

Den Tankegang vil jeg gerne tage Afstand fra. Jeg synes, at naar man i Loven og i Bemærkningerne til Loven sikrer, at Optagelsesprøven skal være den samme, at Fagrækken skal være den samme, og at det Resultat, der naas, hvad dets Kvalitet angaar, skal være saadan, at man kan faa samme Eksamenbevis overalt, maa man være klar over, at man vil lægge Gift for dette Foretagende, hvis man stiller dette Krav. Vi har oplevet, som det blev nævnt af det ærede Medlem Hr. Bonnichsen, hvad det fører til med Eksamensmellemskolen og den eksamensfri Mellemskole, hvad det fører til, hvis man prøver paa at lave den Slags Dobbelttrækker, hvorledes det kommer til at gaa, hvis de hver for sig faar ligesom

en eller anden Betoning eller behæftes med en eller anden Etikette. Jeg er ganske overtydet om, at det for det første er imod det, der er angivet i Rammerne, og at det for det andet skaber saadanne Vanskeligheder for Forsøgene, at det vil være yderst uheldigt. Derfor vil jeg gerne sige, da jeg er blevet stillet over for Spørgsmaalet, at det maa være Ministeriets Opgave ved Anerkendelsen af Skoleplanerne kun at anerkende saadanne, om hvilke man føler sig fuldkommen sikker paa, at det er pædagogisk set forsvarligt at anstille Forsøget, og deri maa Garantien for Eleverne ligge.

Vi bør ogsaa undgaa ligesom at danne os en Forestilling om, at Eksamen er en Slags højere Afgørelse med et Sandhedsindhold, som er urokkeligt. Jeg har, som jeg hentydede til før, selv været Lærer i mange Aar. Jeg har ogsaa haft den Ære at være Censor ved Privatistkursus i en Række Aar. Jeg har saamænd siddet og givet Karakterer i saadan Massevis, at jeg ærlig talt kan tale med om, hvad det er. Hvad er en Karakter, naar det kommer til Stykket? Det er et Forsøg paa en talmæssig Bedømmelse, altsaa en kvantitativ Bedømmelse af noget kvalitativt. Det er nemlig Sandheden om Karakterer. Man skal sætte en Talstørrelse for noget, der i sig selv er en Kvalitet. Det kan gøres, hvis man har med Regneopgaver at gøre, hvor man siger: Der er saa og saa mange Fejl, eller tager en Diktat, og saa tæller Fejlene op. Dér kan det, man bedømmer, tilsyneladende ganske let lægges ved Siden af hinanden, og man kan sige, at Kvantitet og Kvalitet svarer til hinanden. I disse grove Tilfælde kan man sige: all right, dér er en Karakter Udtryk for en Kvalitet. Men lad os være enige om, at naar man kommer ud over det rent elementære og kommer til at bedømme Mennesker, bedømme deres Egnethed til en Livsgerning, bedømme hvad de har faaet ud af en hel Aarrækkes Studier, som i dette Tilfælde 4 Aars, maa man ikke tro, at disse kvantitative Bedømmelser, disse Tal, er en Slags højere Bedømmelse, om hvilke man med fuld Tryghed kan sige, at her er dette afgjort. Jeg maa ærlig talt sige, at jeg vilde hellere fra et pædagogisk Synspunkt erkende, i hvor høj Grad det er behæftet med alle de Fejl, som alt Menneskeværk af denne Art har, og saa lægge Hovedvægten paa selve Tilegnelsen af Stoffet og derigennem ogsaa paa Modningen af Personligheden. Dér synes jeg det vilde være velgørende, om man i Kraft af det, vi her fra Lærerorganisationer ser fremført, vilde naa til at erkende, at vel kan der siges meget til Fordel for mange af de gamle